

Telšių Apskritis

Vykdomasis Komitetas

94.1 m. gegužės 21 d.

Nr. 11/SP

Telšiai

LTSR

Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkui

MKP/b/ Centro Komiteto Sekretoriui.

Вход. № 750cc

28.5.194

Спец. отд. СНК ЛССР

Siandien mūsų apskrities ekonominiame gyvenime patys skaudžiausias klausimas yra nepaprastas trūkumas kasdieninio vartojimo prekių, kurių išskyrus duoną, kurios nespėja iškepti tiek, kiek dabar pareikalaujama, kitų prekių kaip tai kelių rūšių miltų, kruopų mūsų krautuovėse visai nėra.

Susirinkimuose, kurie daromi dėl privalomos pyliavos ir kitų produktų pristatymo aptarimo, sėjos propagandos reikalais, esamos padėties išsiaiškinimo reikalu ir tt., tenka išgirsti labai rimtų nusiskundimų iš darbo valstiečių pusės, dėl įvairių kasdieninio vartojimo prekių trūkumo. Pav.: atvykęs į tokią susirinkimą, padarius pranešimą valstiečiai sako: mes esame santvarka labai patenkinti, puikiai suprantam, kad viskas kas vyksta taip turi vykti, tačiau mūsų padėtis yra ne tik bloga, bet stačiai mes neturime duonos. Jei pinigų šiam reikalui šiaip ne taip sugraibytume, bet pirkti negalima - miltų visai nėra, o su duona tai taip: ateini į valsčiaus miestelį esantį 9-10 km atstume, jei randi duoną dar neišpirk - tai gausi 2-3 kg, daugiau negausi, nes vienam žmogui dideliais kiekiais neparduoda, tuo tarpu pas mus šeimos daugumoje iš 5-7 asmenų."

Man pačiam darant Rietave pranešimą, viena valstietė, mažžemė iš 9 ha pradėjusi pasakoti apie savo padėtį pradėjo taip verksti, kad net nesmagu pasidare ir vaizdas buvo itin baisus.

Dar keistesnis įvykis buvo Plungės valsčiuje. To valsčiaus vienos apylinkės sekretorius turi 5 šeimos narius ir isterikę žmoną. Kada iš jos vaikai paprašė duonos, ji juos pradėjo mušti, žinoma tėvas neleido. Jam atsisėdus rašyti žmona jį puolė mušti, keikdama esamą santvarką, kad negalima gauti duonos, kruopų ir t.t. Turiu pabrėžti, kad minimas sekretorius savo pareigose yra nepaprastai aktyvus, savo darbą dirba ypatingai sąžiningai ir pasakodamas apie įvyki jį aiškino, kad jam esą labai nemalonu tai pasakoti, bet padėtis yra stačiai nepakenčiama ir ne tik miestelio gyventojai, bet ir dauguma mažžemių, naujakurių yra apverktinųjų būklėje. Gavę žemės iš dyarų jie turi pradėti dirbti, o iš kur duonos gauti - nežinia. Šita padėtimi pasinaudoja ypatingai buožės kontraagitacijos pravedimui. Jei iš jų tarpo kas nors turi grūdų, tai jų neparduoda, siūlo prašyti valdžio, gi jei ir parduoda tai lupa nežmoniškas kainas už 50 kg rugių ima 60-80 rublių, o už kviečių 50 kg net iki 100 rublių.

Pasklidus kontraagitacijai valstiečiai vidutiniškai turi nuo 15 iki 25 ha, kurių neliečia privalomas grūdų pristatymo įstatymas už praeituosius metus, nors turi grūdų pardavimui, bet šiuo momentu jų neparduoda.

Be to, pas mus paskleisti gandai, kad žadama padaryti kažkokia tai "raudonąją savaitę", kurios metu bus iš visų atimti rūbai, batai ir kt. ir palikta žmogui tik tas ką jis turi apsivilkęs. Kadangi šiuo metu taip pat eina dviračių registracija, tai žmonės jau skleidžia gandus, kad visi tie dviračiai bus atimti. Nors, žinoma, tokie gandai neturi lemiamos reikšmės, tačiau prie esamos padėties sunkumo, pliusų nepriduoda.

Kai kurių vidutinių ir visų be išimties buožių nuotaika yra laukimo stadijoje, jie laukia kad ateis Hitleris ir juos išvaduos. Ir visas tas elementas šiuo metu turi daugiausiai laiko ir pinigų, laukimu jie yra susižavėję jokio kūrbinio darbo nedirba, gi jei pasirodo kooperatyve kokios nors prekės ar tai iš manufaktūros, ar tai iš maisto produktų jie tuojau jas grobstytė išgrobsto, o dirbantieji darbininkai tą daiktų nė matytė nespėja pamatyti. Prie tokio masinio prekių sunaudojimo prisideda dar ir karių šeimos. Skirstant apskritims prekes pagal gyventojų skaičių, neiškai-tyta karių šeimų, kurios žymia dalimi prisideda prie įvairių

užraš. 11.11.3. 5/11

Spaičiau 7R

užraš. 11.11.3. 5/11

Spaičiau 7R

užraš. 11.11.3. 5/11

Spaičiau 7R

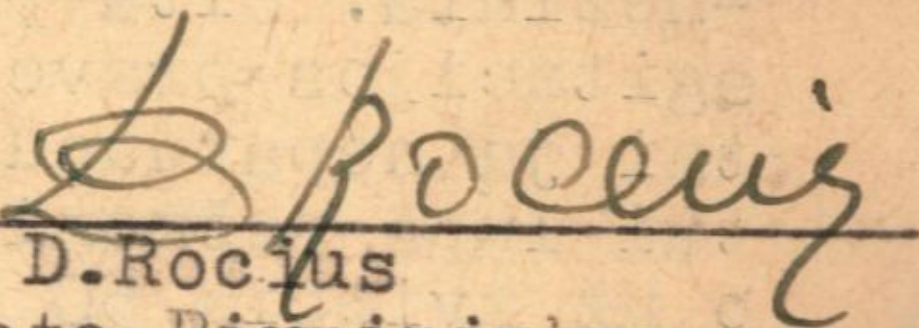
5X
4605
prekių išpirkimo, o į gyventojų skaičių neįeina. Šiaip ar taip reikia būtinai ieškoti išeities iš susidariusios nenormalios būklės: pradėti šiek tiek privilegijuoti kooperatyvo narius, kurie daugumoj yra darbininkai, valstiečiai ir tarybinis aktyvas, ir bendrai darbininkus ir juos pirmoj eilėj stengtis aprūpinti maisto produktais. Būtinai reikia turėti pardavimui miltų ir kruopų, nes kitaip galima laukti didelio nepasitenkinimo.

Tarp tų visų trūkumų mūsų apskrityje yra dar vienas labai opus klausimas, kurį prie gerų norų galima būtų pašalinti, būtent susisiekimo-transporto trūkumas. Prekes geležinkeliu pervežti neįmanoma, o sunkvežimių neturime. Autotrestas kai išsivežė, tai iki šiam laikui neduoda nei vienos mašinos mūsų apskričiai naudotis. Prašau Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininką ir LKP/b/ CK Sekretorių daryti žygį, kad mūsų apskrities transporto reikalams būtų skirti mažiausiai bent penki sunkvežimiai, kitaip mes atsidursime prekių pristatymo atžvilgiu katastrofiškoje padėtyje, kurią dalinai ir šiandien jau turime.

Dėl sėjos turiu pasakyti štai ką: sėja vyksta patenkinamai, bet yra labai daug naujakurių, kurie neturi traukiamosios jėgos. Mašinų-arklių nuomavimo statys nepajėgia apdirbti, taip pat MTS yra per maža, kad galėtų suteikti šiam darbe lemiamą persvarą/turi tik 10 traktorių/. Juo labiau, kad visi turimieji žemės apdirbimo įrankiai nepritaikomi pilnam išnaudojimui nei mūsų Zemaitijos laukų kalnuotumui, nei keliams. Pav. kultivatorius arba sėjamoji mašina turi apie 6 metrus pločio. Keliu jos vežti neįmanoma, reikia dėti į vežimus, o kadaigi nuolat reikia keltis iš vienos vietos į kitą, tai toks dėliojimas labai trukdo darbą. Taip pat mūsų laukams, kurie daugumoje kalnuoti arba išskirstyti mažais gabalais, nepritaikomi ir penkiavagiai plūgai. Būtų gera, kad sekančiai MTS gautume dvivagių-trivagių plūgus ir menkesnio pajėgumo traktorius, o su tais stipriausiais traktoriais galėtume apdirbti plėšimus.

Buožės sėją vykde gana smarkiai, mat nenorėdami pristatyti grūdus valstybei jie skubėjo užsėti, tikėdamiesi, kad iki grūdai nunoks pasikeis politinė santvarka. Dabartiniu momentu organizuojamos talkos iš stipresnių, jau užbaigusių sėjos darbus valstiečių, kad padėtų tiems kurie neturi traukiamosios jėgos ir kurie dar neužsėjo.

Tai tokia šiuo metu padėtis yra mūsų apskrityje. Reikia sukaupti visas jėgas, kad galima būtų pašalinti tuos prekių trūkumus, kurie labiausiai jaučiami, būtent duonos, kruopų, miltų ir duoti mums galimybę įkurti susisiekimą nepriklausomai nuo geležinkelio, nes geležinkelis šiandien beveik nebetarnauja privačiam gyvenimui ir yra perkrautas kitkuo.

D. Rocius

Komiteto Pirmininkas.

Šio rašto atspaudinta
3 egz. Nr.1-2 pasiųsti
adresatams, Nr.3 -bylon.
Spausdino Saulienė.